

Medicinalberetninger 1919

(desværre var der ikke beretninger fra 1918 at finde på Rigsarkivet).

Ringsted Lægekreds

I årets første måneder var det influenza, der herskede. Den aftog ret brat i april.

Der var i 1919 592 + 3732 tilfælde (må være by/landsogne) mod 1505 + 3274 i 1918.

Dødsfald (65/270 for hele året) fordelt på 12/42 i januar, 3/34 i februar, 8/23 i marts, 3/30 i april, 9/20 i maj, 3/12 i juni, 3/20 i juli, 7/16 i august, 3/17 i september, 4/16 i oktober, 4/17 i november, 6/23 i december. Altså flest i januar/februar/marts, især på landet.

Dr. Remvig, Haslev

Intet af almen interesse undtagen den voldsomme opblussen i de første uger af januar af den i oktober 1918 begyndte influenzaepidemi.

Sygehuslæge J. Boserup, Haslev

Den første og sidste del af året bar præg af de talrige influenzatilfælde.

Bruun-Pedersen, Haslev

I januar og februar kulminerede influenzaepidemien fra 1918, ebbede så ud lidt efter lidt.

Så sent som i maj måned stødte man på ret svære tilfælde. I november og december mærkede man atter influenzaen, men i langt mindre grad end om vinteren.

Storm-Nielsen, Terslev

Årets første måneder var præget af influenzaen, som fortsattes fra foregående år. Der var mange tilfælde og mange steder var samtidigt hele husstanden syg, men sygdommen var ikke særligt ondartet her på egnen. Blandt ca. 800 tilfælde, som behandlede i de måneder, epidemien varede, var der ca. 40 tilfælde af lungebetændelse, og blandt dem indtraf 5 dødsfald.

Næstved Lægekreds

Dødsfald i årets løb: Januar 23/54, februar 23/36, marts 9/31, april 16/28, maj 14/32, juni 14/21, juli 11/17, august 9/17, september 9/17, oktober 15/19, november 7/23, december 12/23. Altså lille overvægt i starten af året.

Hvad sygeligheden i 1919 angår, beherskede den i årets 3 første måneder af influenzaepidemien, som fortsattes fra 1918 og først ebbede ud i forårsmånederne, således som påvist i min samlede beretning om influenzaepidemien i Medicinalberetningen for Præstø Amtslægekreds for 1918 [den har desværre ikke kunnet findes i arkivet].

Ingen indberetninger fra enkeltlæger i vores område.

Trykkevælde Lægekreds

Dødsfald 32/434 for hele året. Lidt flere i januar-april.

Købstaden (St. Heddinge) viser i 1919 et noget større tal for smitsom sygdom end normal (664 tilfælde mod 471 i 1917 (mener han 1918?)). Det skyldes en mindre kighosteepidemi i februar til juli, og ligeledes har den højre sygelighedsprocent sin årsag i Influenzaepidemien, der fra 1918strakte sig ind i 1919 for at ophøre med marts måneds udgang. I forbindelse med disse epidemier står sikkerligt de mange tilfælde af tracheo-bronchitis og angina tonsillitis.

For landsoggenes vedkommende viser sygeligheden sig ligeledes betydeligt over det normale, nemlig 5218 tilfælde i mod 3391 i 1917. Forøgelsen her skyldes ligeledes kighoste- og influenzaepidemi.

Pneumonia ...? viser større tal 878) end foregående år (63), skønt influenza er dalet til omtrent halvdelen.

Influenzaepidemien fra 1918 fortsættes ind i årets 4 første måneder, hvorefter sygdommen året ud holder sig på sædvanligt stade.

Læge Christoffer Hansen, Orup (Faxe)

Årets første to måneder var så godt som udelukkende behersket af influenzaepidemien, som optrådte adskilligt mere ondartet end før nytår. I løbet af foråret ophørte tilfældene, og der er ikke senere på året inden for mit praksisområde (væsentlig Roholte og Kongsted sogn) optrådt noget tilfælde.

Læge Johs. Lomholdt, Karise

Influenzaen – den spanske syge – fortsatte i de 3 første måneder af 1920 [må mene 1919], men stadig som i 1919 [1918?] med kredsvis eksplosion, så det blev overkommeligt at behandle patienterne. Under hele epidemien traf [senere?] dødsfald næsten kun individer, der i forvejen var [mærkede?] (stærk obesitas – inb.cordis (?) – emfysem(?) o.l.), dog også et par helt friske individer. Der var dog ikke tid til at samle skematiske oplysninger. Fra sommerens begyndelse året ud har sundhedstilstanden været [xxxx] god, så jeg egentlig ikke har mærket til følgesygdomme efter influenzaen. Kun ganske enkelte (mænd særlig) som [mente] at kunne klare influenzaen uden sengeleje, har i måneder lidt af almen svækkelse.

Læge J.P. Rasmussen, Faxe

Fraset influenzaepidemien, der prægede praksis særlig i årets første kvartal, men i øvrigt ikke i væsentlig grad adskilte sig fra samme epidemis hos egnens andre læger, er der ikke indtruffet noget bemærkelsesværdigt i 1919.

N. Lilliendahl-Petersen, Faxe Ladeplads

Udover en isoleret scarlatina-epidemi på kystsanatoriet intet at meddele.

Klosterlæge C. Christiansen, Vemmetofte

Influenza, med tilnavnet Hispanica, trådte med over årets tærskel og gav mange tilfælde i januar og februar, tog af i marts, og fandtes ikke mere i april. Da statistik og beretning om tilfældenes art i så rigeligt mål foreligger om det [stedsfra?], skal her kun nævnes, at forholdene på mit praksisområde var som de, man læste om allevegne fra. Al sammen[hoben?] i selskaber, offentlige som private, hævnedes sig mange gange ved ny opblussen af influenzaen. Af følger mener jeg at have bemærket, og heri støttes jeg af meddelelse fra den stedlige jordemoder, at alle fødsler har været træge, langvarige og ofte krævende kunsthjælp hos kvinder, der har udstået en hård influenza.

Det er selv i den hårdeste influenzatid lykkedes at skaffe de allerfleste syge kyndig pasning ved sygeplejeforeningernes plejersker, hvis udmærkede, kærlige og trofaste arbejde ikke noksom kan påskønnes.

Praktiserende læge K. Lau, Faxe

Året har – fraset influenzaepidemien i første kvartal – ikke frembudt særlig interessante forhold. Den almindelige sundhedstilstand har i øvrigt været god og navnlig i influenza-tiden så man så godt som ikke andre end denne sygdom.

[Har lavet skema over anmeldelsespligtige sygdomme opført efter alder og årstider]

Influenza:

0-1 år	1-5 år	5-15 år	15-65 M	15-65 K	65+ M	65+K	I alt
1	19	58	46	58	3	0	185

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	I alt
147	26	11	0	1	0	0	0	0	0	0	0	185

De 185 influenzatilfælde dannede jo afslutningen på den fra 1918 fortsatte epidemi. De fleste af dem var ganske banale og intet af dem har gjort sig fortjent til nærmere omtale.

Sygekassen i Faxe har oprettet en sygeplejeafdeling, men har – såvidt i dette øjeblik vides – endnu ikke opnået at få en sygeplejerske. (Februar 1920).

Præstø Amtslægekreds 1919. v. Amtslæge Struckmann

Dødsfaldenes antal i forhold til folketal var for købstæderne 10,8 promille mod 10,9 i 1918, for landsognene 14,2 mod 12,7 i 1918, for hele amtet 13,5 mod 12,4 i 1918, altså dødeligheden god 1 promille større i 1919 end i 1918, hvilket utvivlsomt skyldes de ikke få influenzadødsfald i landsognene i årets 3 første måneder.

Hyppigste dødsårsager i købstæderne:

Topscorer influenza med 48, fulgt af bronchopneumonia med 41. [Det vides ikke, hvordan det angives, når døden skyldes influenza med pneumonikomplikationer].

Sygehusoplysninger:

Fakse:

80 senge, heraf 51 med.kir., 16 på epidemiafdelingen og 13 til lungetuberkulose. 3 læger, 21 sygeplejersker og 22 funktionærer.

Patienter ved årets begyndelse: 43. Indlagt i årets løb: 791. Døde: 58. Tilbage ved årets udgang: 54. Antal sygedage: 25372. Patienter pr. dag i gennemsnit: 69,5. Operationer: 561.

Sorø Amtslægekreds

Epidemien af "Spansk Syge", der 1918 sat sit brede stempel på sundhedstilstanden, fortsatte med talrige tilfælde i første kvartal af 1919. Derefter aftog epidemien jævnt. Men endnu ind i 1920 anmeldes fortsat en del tilfælde. Stort færre tilfælde end i 1918 havde vi ikke på landet. I byerne 3129 mod 8485, men på landet 9009 i år, 9553 i fjor. Det synes, at sygdommen breder sig hastigere, afsluttes hastigere i byerne.

Præstø Amtssygehus i Fakse

Sygehusoplysninger:

Fakse:

80 senge, heraf
51 med.kir.,
16 på epidemiafdelingen og
13 til lungetuberkulose.

3 læger,
21 sygeplejersker og
22 funktionærer.

Patienter ved årets begyndelse: 43.

Indlagt i årets løb: 791.

Døde: 58.

Tilbage ved årets udgang: 54.

Antal sygedage: 25372.

Patienter pr. dag i gennemsnit: 69,5.

Operationer: 561.

Driftsudgift pr. dag pr. patient: 7 kr 12 øre

Kostudgift pr. dag pr. patient: 1 kr 45 øre

[oversigt over epidemiske sygdomme i årets løb indeholder tilsyneladende *ikke* influenza]